

HØVUÐSRØÐA P. M. DAMS undir samráðingunum niðri

finde sted inden en uge efter skibets hjemkomst, hvis købet med påfølgende afregning skal finde sted.

Men hvis nu vedkommende fisker af en eller anden grund ikke får dette arrangeret, at den skriftlige begæring bliver indgivet?

Hvad så?

Det kommer nemlig at bero på så meget, hvorvidt fiskere på et skib in pleno kan indgive en sådan skriftlig begæring. Det er, bare for at nævne et forhold, tale om ture på flere måneder. Det er forståeligt at fiskerne er besjælet af ønsket om at komme hjem til deres kære, så hurtigt deres fod har trådt på landjorden. Og så vil det også for manges vedkommende ske, at man forlader skibet, inden et afregningskrav har kunnet få hele mandskabet underskrifter.

Som d'herre ser, har oppositionen meget vanskeligt ved at finde noget specifikt gode for fiskerne i de vedtagne afregningsbestemmelser. Det er måske endda et spørgsmål om de ikke forlygtige en i forvejen selvfølgelig ret for fiskerne til at erholde afregning fra modtageren af deres andel af fangsten. Det kan i denne forbindelse bemærkes, at fiskerne hidtil som regel har haft den bestemmelse i deres kontrakt, at de skal erholde afregning inden en bestemt tid efter at fangsten er solgt. Men overholdelsen heraf har ladet meget tilbage at ønske. Afregningsretten har simpelthen ikke været praktiseret. Fiskerne har affundet sig dermed. Der skal jo meget til inden man går til øvrigheden for at hævde sin ret.

Det indrømmes, at mange gange har mangelen på likvide midler været den egentlige grund til den sene afregning til fiskerne. En rigelig finansiering end hidtil vil selvfølgelig hjælpe en del her.

Man må forresten mene, at det dog er lovlig meget at hyde fiskerne, at de for at erholde deres selvfølgelig ret skal være nødt til at indgive skriftlig begæring derom, og at den enkelte ret endda skal være afhængig af, at mandskabet in pleno må være med til den skriftlige begæring.

Det er måske ikke ment som en hån. Men det er forståeligt, at en fisker har vanskelig ved at opfatte det anderledes.

75 % lánið uppá fisk á goymstu av stórum týðningi.

Men en belåning af lageret med indtil 75 % af værdien har selvfølgelig den allerstørste betydning for rederne, idet den vil sætte dem i stand til at tørre fisken hvilket også er af fundamental beskæftigelses betydning for den hjemmeverende befolkning.

En finansiering af udrustningen er også en nødvendighed for at få skibene ud.

Men ein saneringar- og akkordskipan við modernisering

Men disse punkter er kun to om end meget vigtige og afgørende led en række faktorer, der er bestemmende for, hvorvidt vort fiskerierhverv og dets udøvere — fiskerne — i fremtiden skal kunne friste tålelige kår.

Marshallpeningurin allur til fiskivinnuna.

I mindretallets forslag i lagtinget hedder det bl. a.:

»Ved ekstraordinær marshallhjælp eller på anden måde tilvejebringes midler til industri i forbindelse med fiskeri som f. eks. til opførelse af kølelager-

huse og fryseværker, filéfabrikation, fiskemølsfabriker, sildefabriker, tov-værks- og andre fabriker til fremstilling af udrustningsartikler.

Ved ekstraordinær marshallhjælp eler på anden måde tilvejebringes midler, med hvilke vi kan beholde vor fiskerflåde og sætte den i den bedst mulige stand til et effektivt fiskeri, så vor produktion og livsevne kan forøges mest muligt.

Det henstilles til fiskeribanken og stats- og fiskeriministerierne samt til vore banker og andre pengeinstitutioner, grossister og andre af vore redere og skibsejeres kreditorer ikke at angribe skibsejere og fiskeriselskaber, mens forhandlinger foregår mellem regeringen, landsstyret og de af lagtinget valgte repræsentanter...»

Man ser heraf, at oppositionspartierne går meget stærkt ind for en gennemgribende sanering og istandsættelse af vor fiskerflåde, så den kan erholde den størst mulige fangstkapacitet.

Hertil har vi altså tænkt os at bruge en væsentlig del af de marshallpenge, der tilkommer os, eller som vi måtte kunne erholde ud over de allerede tilfaldte 10 millioner.

Vi har selvfølgelig ikke noget imod, at de os tildelte marshallpenge flyttes hjem til Færøerne for at hjælpe på likviditeten. Tværtimod. Det har nemlig fra vor side så vel som af anders været talt om at få flytte vor andel af marshallpenge hjem til arbejde i det færøske erhvervsliv.

Ikki fyri at marshallpeningur fer til bankan.

Men når man nu fra anden side synes at have planer om, at de marshallmillioner, som måtte blive ført hjem til Færøerne, skal håndlægges til konvertering af bankernes lån til bestemte fiskeriforetagender, der ellers må anses for værende i stand til ved egne midler at foretage den nødvendige istandsættelse, forbedring og modernisering af deres fiskerflåde, kan oppositionspartierne, som jeg har den ære at repræsentere, på ingen måde være med, idet vi er bange for, at man der ved ikke bare lader fiskernes økonomisk svage, men ellers livsdygtige foretagender i stikken, men også hæmmer udfoldelsen af det for et erhvervslivs udvikling nødvendige nye initiativ.

Teir fiskimenn, ið hava lagt alt sitt til, og sum eru dugligir

Det fortjenes at bemærkes, nu da man behandler reorganiseringen med tilhørende sanering og fornyelse af vor fiskerflåde, at dengang, lige efter krigens afslutning, da vort lille samfund led en skæbnesvanger mangel på fiskerskibe, var det fortrinvis fiskerne som i stort antal ud over deres opsparede skilling sætte store beløb i køb eller bygning af skibe, hvilke beløb de ofte havde tilvejebragt ved lån med pant i deres huse, jord og anden fast ejendom. Hertil kommer det, som jeg synes må anføres, når man vurderer, hvorvidt det er vedkommende fiskers og fiskeres mangelfulde kvalifikationer og på anden måde uegnet, der er skyld i det uheldige resultat, der har medført nødvendigheden af en sanering og rekonstruktion af driften, at for de nye skibes vedkommende skete det, at de for det første blev meget dyrere end forventet, og at de dernæst blev leveret ind til to år senere end beregnet. Sidstnævnte førte jo med sig, at man gik glip af største delen af

tiden med de helt høje priser og relativt sikre fangstmuligheder og kom ind i en særlig hvad angår ferskfiskeriet meget ustabil markedsperiode, i hvilken tid fangstmulighederne på de gamle felter også mange gange viste svigende karakter, hvilket har sin naturlige forklaring i det efter krigen intensivt drevne fiskeri. Udover den uforholdsmæssig store anskaffelsessum og de på grund af den stadig voksende tilførsel fra de sædvanlige søgte fiskefelter reducerede fangstmuligheder med lave markedspriser har de vældige pristigninger på udrustningsartiklernes område ramt meget hårdt. Det har også mange gange været tale om defekte maskiner eller maskindele, skønt disse var nye ved anskaffelsen — en kalamitet, der utvivlsomt referer sig til dårligt krigsmateriel, men som var mere end tilstrækkelig til at slå vedkommende skibsejer fuldstændig ud.

Ognarskipti hjá ódugnamonnum, meðan dugnamenn...

Der er selvfølgelig tale om personer, der har vist sig uduelige og i det hele taget uegnede til at forestå og drive et fiskerfartøj. Man kan i sådanne tilfælde ikke komme udenom ejerskifte. Men jeg føler det som meget uretfærdigt, hvis man ikke i de tilfælde, hvor det bevisligt er konjunkturernes ugunst og andre uforudsete uheldige omstændigheder, der har medført nødvendigheden af en sanering, gør hvad man kan for, at f. eks. den fisker eller de fiskere som har sat alt deres til for at skaffe sig et fiskerfartøj, efter saneringen får lov til at beholde skibet. Og sanering over en bred front for alle deres ved-

kommende, som har anskaffet de i forhold til indtjeningsmulighederne alt for dyre skibe kommer vi ikke uden om, hvad enten det sker frivilligt eller ved tvangsanering.

Skipini í góðan stand.

Mange af skibene trænger også til et gennemgribende eftersyn med påfølgende istandsættelse og modernisering.

Oljufýra trolararnar.

Vedrørende sidstnævnte tænkes særlig på de kulfyrede trawlere.

Disses fiskeri til saltfisk er faktisk umuliggjort af den vældige stigning i kulpriserne.

Men en installation af oliefyrring vil muliggøre et intenst drevet saltfiskeri med dem. Olien er billigere end kulene købt i Norge, på Færøerne eller hvad de eventuelt vil kunne fås for i Grønland. Den forøger trawlerens aktionsradius, så de kan fiske ved Bjørnøen, i Bæringshavet og ved Grønland alt efter som fisken kan fås til de forskellige tider af året.

Fangstmæssig og driftsøkonomisk byder oliefyrringen således på store fordele frem for kulfyrring.

Det kan i denne forbindelse bemærkes, at i henhold til oplysninger fra Alborgs skibsværft vil installation af oliefyrring med indsættelse af de nødvendige olietanke komme til at dreje sig om ca. 150.000 kr.

Da der er tale om ca. 20 trawlere, drejer det sig om ca. 3 millioner, man har brug for af marshallpengene til dette formål.

Til frivillig akkord og nedskrivning af prioritetslåne har man tænkt at bruge andre 3 millioner.

NORÐOYA SPARIKASSI

Sparikassin er opin hvönn gerandisdag kl. 12 - 1 og 4-5 leygardag kl. 12-2.

Lán verða givin móti veð í jörð og bygningum.

Renta av innskoti er 3½ % p. a. og fyri innskot uppá upp-sögn 4 % p. a.

Partafelagið

Sjóvinnubankin

Hövuðsskrivstova
TÓRSHAVN
Tlf. 110, 304 & 639

Vága deild
SÖRVÁGUR
Tlf. 19

Renta á bankabók: 3½ % — við 3 mánaða uppsögn: 4%

ALT VANLIGT BANKAYRKI

Bankin er opin hvönn gerandisdag kl. 11-3, leygardag kl. 11-2

TRYGGINGARSAMBANDIÐ

FØROYAR

Føroya Krigstrygging... telf. 372
Føroya Brunatrygging... telf. 372

Føroya Sjóvátrygging... telf. 372
Føroya Vanlukkutrygging telf. 221

Við tryggja:

Bátar - skip - vøru - hús - innbúgv - ferðagóðs bilar o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging -